

KISPESTI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik szombaton.

Előfizetési árak:

Évi előfizetés 4 forint
Félévi előfizetés 2 „
Háromhavi előfizetés 1 „
Egyes szám ára 10 krajczár.
Nyilttér sora 50 kr., Bélyeg-díj 30 krajczár. —

SZERKESZTŐSÉG:
Kispest, Nagy Sándor-utca (Holbesz-ház).

FELELŐS SZERKESZTŐ:

HOLBESZ JÓZSEF.

FŐMUNKATÁRS:

BARTOS GYULA.

KIADÓ:

A LAPTULAJDONOS-BIZOTTSÁG.

Hirdetési díjak:

Egész oldal 25 frt — kr.
Fél oldal 14 „ „
Negyed oldal 8 „ „
Nyolczad oldal 5 „ „
Tizenhatod oldal 4 „ „
Legkisebb hirdetés 1 „ „

KIADÓHIVATAL:

Kispest, Nagy Sándor-utca (Holbesz-ház.)

Községünk jubileuma és ezredéves ünnepélye.

Fényes ünnepély színhelye volt községünk f. hó 2-án, midőn egyrészt a község huszonöt éves, másrészt édes hazánk ezeréves fennállásának örömnapiját ünnepelte.

A lelkesedés, a honfui öröm és felebaráti szeretet ünnepe volt e nap valóban, mely nemi különbség nélkül zárt keblére gyermeket, ifjút, aggot, szegényt és gazdagot egyaránt.

A derült égbolt is áldással szórtá verőfényes sugarait, üdvözölve a község virágkorszakát, mely hatalmas fejlődésben rejti gyümölcsét: jövő nagyságát.

Már korán reggel a sürgés-forgás tarka képe tárult föl az ünnepély színhelyén, hová lassankint ezrekre menő tömeg gyűlt egybe, kiket nemesebb érzelmek vezéreltek arra a helyre, hol áldozat hozatott annak a Gondviselőnek, ki az emberiség sorsát vezérelve, a világot uralva, bennünket kegyelme által 1000 év dicsőségéhez juttatott a vénhedt Európa bámulatára, ki megengedte, hogy hazánk vérrel megszentelt földjén egy darabka, községünk bölcsője lehessen, mely csecsemőjét táplálva és erősítve, egy negyedszázad munkásságának diadalával ünnepet ülhessen.

Az ünnepélyt a róm. katolikus

isteni tisztelet nyitotta meg, melyet ft. Ribényi Antal plébános végzett.

A hálaíma után, a szabad ég alatt felállított emelvényre Török József, ev. ref. lelkes lépett föl, ki az isteni tisztelettel kapcsolatban magasan szárnyaló beszédben méltatta az ünnepély jelentőségét.

Az evangélikusok fohászatát Klaár Fülöp tolmácsolta, ki szép beszédet tartott az ünneplő közönséghez, melyben visszapillantást tett hazánk multjára és kiemelte a jelen dicső korszakát, mely a jövő záloga.

Dr. Kohn Mihály, rabbi lépett ez után az emelvényre és költői fordulatokban gazdag beszédben fejtegette az ezeréves haza jelenét és a jubiláló község dicsőségét.

Az ünnepélyes hazafias isteni tisztelet után tartatott meg az épülő ref. templom belsejében a képviselő testület diszközgyűlése, melyet Ladányi László, a járás népszerű főbírója nyitott meg rövid, de tartalmas beszéddel.

A megnyitást megelőzőleg a dalárda a »Hymus«-t énekelte praecisen és hatással.

Az ünnepi szónokok közül az első Dorfner Antal, közigazgatási jegyző volt, ki a millenáris törvény felolvasása után, melyet állva hallgatott végig a közönség, »Az ezeréves Magyarországról« tartott kiváló szónoki hévvel, megkapó

hasonlatokban és fordulatokban gazdag beszédet, mely lelkes éljenzésre ragadta a hallgatóságot.

Gesztesi Miksa, adóügyi jegyző »A huszonöt éves Kispestről« emlékezett meg tartalmas beszédben, mely tárgyilagos modora és történeti hangja mellett is birta a szónoki hatás kellékeit, mely a hallgatóság érdeklődését és figyelmét teljesen lekötötte.

A szép beszédet hosszasan megéljeneztek.

Ladányi László ezek után lelkes szavakkal zárta be a gyűlést, melyet a dalárda »Szózat«-a fejezett be méltólag.

Ez aktus befejezésével Ács László, bíró emelkedett föl és beszéddel nyitotta meg a népünnepélyt.

Az ünneplő közönség ekkor szép rendben vonult Stefán vendéglős sátrába, hol az ünnepi bankett lett megtartva.

A bankett, melyen 150-en vettek részt a legkedélyesebben folyt le.

Az első szónok Ladányi László volt, ki a község fejlődéséről emlékezett meg.

Dorfner Antal Ladányi Lászlóra, Ács László Cséry családra, Förster Aurél megyebizottsági tag Ács Lászlóra emeltek poharat.

Ladányi László ismételt szót kérve, kissé politikai zamatu beszédet tartott a közeledő választásokra vonatkozólag kijelentvén, hogy ne keressünk

A „KISPESTI HIRLAP“ TÁRGZÁJA.

A szenvedő beteg.

»Csak egy napot még édes Istenem!
Csak egy napot adj, oh! még énnekem,
Ugy fáj itt hagyni e' csendes szobát.
Virágimat s a' kis madár dalát
Csak egy napot még édes Istenem!«

»Nem fáj többé misem már énnekem,
Boldog vagyok, a' kint nem érzem,
Boldog vagyok, hisz ő oly hűn szeret!
Szerelme boldogítja lelkemet,
Csak egy napot még édes Istenem!«

»Nem hulltak még le mind a levelek,
Korán von' itt hagynom az életet,
Korán, a' kiket úgy szeret szívem.
Midőn már nincsen semmi gyötrelmem . . .
Csak egy napot még édes Istenem!«

»Igy szól a lányka, mosolyog 's remél,
Lelkében égi béke s a hit él,
Minden nap még egy napot kér 's ima
Repül el ajkairól fel oda,
Az égbe: adj egy napot Istenem!«

Igy tart soká, míg végre csendesen
Elszenderül, hogy fel ne ébredjen
E rideg földön, oh! többé soha,
's elszáll ajkáról végső sóhaja:
Csak egy napot még édes Istenem!

Holbesz József.

Nem szeretem többé!

A színtársulat megjelenése juttatja eszembe, hogy a negyvenes évek vége felé a forradalom előtt Eger városában berukkolt az öreg Hetényi színtársulata, kinek Laura nevű leánya akkor élte művésznői mézes heteit a vidéken.

Első fellépése volt hirdetve Vahot Imre örökké nevezetes Huszárcsiny-jében.

A siker nagy és általános volt. A bájós Laura egyszerre nagy és ünnepezt színművésznővé emelkedett.

Milyen ékes megjelenés volt is akkor még Laura az ő bűbájós egyszerűségében és követeléstelen szépségében,
Büvölt és igézett!

Ajkain varázsolt a magyar szó és egész lényé hódított.

Olyan volt mint egy egyiptomi pyramis, melyről a távolban különbözőképen lehet beszélni, de érinteni lehetetlen.

Soha nagyobb és pénzbelileg eredményesebb működést nem fejtett ki azóta sem egy vándorlásra kárhóztatott színtársulat, mint a milyennel jó Hetényi színtársulata működött.

Történt azonban, hogy a pesti »Nemzeti Színház« neszét vette Laura diadalainak és felkérte, hogy lépne fel a fővárosban kedvenc szerepeiben. Hiuságok hiusága ragadta a büszke művésznőt és kísérletet tón a több igényű fővárosi közönség előtt.

Határozottan tetszett és előnyös szerződéssel lett megkínálva.

Azonban édes atyjának is volt annyi igazgatói tehetsége, hogy társaságából a legjobb erőt ki ne bocsássa.

Igy történt, hogy Laura sokáig vidéki primadonna maradt: holott lehetett volna korán elérhetetlen és utánozhatatlan primadonnája a »Nemzeti Színháznak« a hova minden tehetség tör és vágyik.

A bájós virágzó Laura ifjuságának üdéségében most már diadalainak illatárjában magasra fokozhatta fantáziáját, de azért magaviseletében megmaradt kedvesnek, egyszerűnek és hódítónak,

Egyszerre azután Egerben termett az öreg Lendvay Márton, a szerelem ezen bűvös megtestesülése s lón ünneplés a társadalom minden körében.

Mikor fellépett: alig lehetett még protekció útján is jegyhez jutni. A színház minden nap zsufolásig telve volt.

Lendvay Márton historiai nevet szerzett magának a magyar színművészet történetében és soha szerelmes színész ajkairól nem folyt igézőbben és elragadóbban a szerelem, mint az övé. Magával ragadta környezetét és az egész közönséget, mely szédült, lelkesült és rajongott.

máshol képviselő-jelöltek, hanem nézünk körül magunk között és az arra érdemest emeljük arra a polczra, hol bennünket képviselve érdemleges szószólónk is lesz. Ajánlja Förster Aurélt a polgárság figyelmébe.

Dorfner Antal második tószájában a hölgyekre mondott költői hangulatu dikiózt.

Szurmay Sándor ismeretes alkalmi poétánk, versét olvasta föl, melyet a község 25 éves jubileumára írt.

Itt említjük meg azt a kellemes óvációt, melyben Kíspeszt hölgyei Ladányi Lászlót részesítették az által, hogy a bankett folyamán egy gyönyörű virág-csokorral tüntették ki.

A dalárda gyönyörű dalaival és praecis előadásával kiváló dicséretet érdemel. Szép jelét adta haladásának.

Délután 3 óra tájban vette kezdetét a népünnepély, mely teljesen azzal a jelleggel is bírt, mert a rendezőség ugyesen oldotta meg a feladatát és gondoskodva volt ott mindenről, a mi a népet szórakoztassa.

Volt ott körhinta, óriási leány, gyorsfényképész, villanyozó, planéta áruló névjegykészítő és még sok egyéb.

A korcsmák is emelték a jókedélyt.

Egy helyen cigánypecsenyét sütöttek, máshelyt finom pörkölt szaga csapta meg az éhes ember szagló idegét.

A két zenekar, különösen a fuvó hangszeres muzsika teljesen be illettek a népmulatság zajos keretébe.

A versenyek, melyek leleményes fuffanggal lettek összeállítva, fokozták a hamisíthatlan kedélyt.

A verseny pózna-mászás, a henger-mászás, a zsákfutás ezek egytől-egyig igen alkalmas mulatságok voltak, hol nem egy a nézők közül, olyan jóízű kaczagást vitt végbe, hogy önkénytelenül vele kellett a többieknek is nevetni.

A csárdást tánczólok versenye, a lóverseny egytől-egyig megtalálta a maga publikumát, sőt talán egy ember sem volt az ünnepélyen, ki ezen jókedélyt termő bohókás mulatságok iránt érdeklődéssel ne viseltetett volna.

Kétségtől magasan kell kiemel-

nünk a szórakoztató látványos mulatságok közül a tűzijátékot, mely oly kiválóan sikerült, hogy a tűzijáték rendezője mindenki részéről a legnagyobb elismerést, vívta ki.

Miután pedig többen szólítottak már föl bennünket arra, hogy ki rendezte a tűzijátékot, itt e helyen említjük meg az illetőt, dr. Nagy Károly derék községi orvos személyében, ki olyant produkál, a minőre Kíspeszt publikuma teljesen joggal büszke lehet.

A tűzijáték után az ünneplő közönség a sátrakban széledt el, hol éjfél tájban kezdett oszolni.

Végigtekintve a lefolyt ünnepélyen, elmondhatjuk, hogy az minden tekintetben fényesen sikerült és a résztvevők emlékeiben hihetőleg sokáig fog élni.

A érdem oroszánrészre mindenestire az előjáróságé, melynek derék tagjai fáradságot nem ismerve minden lehető megtettek az ünnepély fényének és a jókedélynek emelésére.

Néhány őszinte szó!

Elvitázhatlan tény, hogy a sajtó megbízható kezében oly hatalom, mely a közélet forumán támadt vitás kérdésekben többnyire döntő befolyást gyakorol, mert a közvéleményt oly alakban és tartalommal képviseli, mely mindenkor mindenben nemcsak az igazat keresi, de annak érdekében is szolgálja a közügyet.

Már említettük egy alkalmi cikkünkben, hogy nálunk a közügyek iránt nincs akkora érzés mint kellene.

Kevés azok száma, kik a közügyek jól felfogott érdekében működnek, kevesebb, kik az önzéstől távol a lelkiismeret tisztaságával szolgálnak azt a tért, mely az egyest érdekli az összes által és viszont, legkevesebb pedig azok száma, kik némi áldozatokat is hoznak a közügyek oltárára, ezzel is bizonyítván azt a hova-tovább terjedő közönyt, mely méltányzólag hat úgy a társadalmi rendszerre valamint azon összes társadalmi és erkölcsi törekvésekre, melyek alapján sem bírják már azon erőket, melylyel a közélet terén a munkásságot fejlesztve maradandót alkothatnának a jelen boldogulására és a jövő hasznára.

Hogy miért vagyunk oly kevesen a közügyek terén, kik szívós kitartással a munkásság tüzet élesztjük, annak egyedül a pártpolitika az oka, mely mérges karmait már belé mártotta a közélet testébe, megromtván vele az életműködés azon szervét, mely a közérzék fejlődésére

visszahatva, gátul szolgál a társadalmi együttérzés megteremtésében és ezzel a közügyek terén kívánatos együttműködés erőinek képezi bénító pontját.

A pártpolitika átkát már nem egy példával tudnók illusztrálni.

Talán emlékeznek még olvasóink, hogy e lapok hasábjain egyik derék jegyzőnk kiváló tapintattal és racionális irányban foglalkozott köztereinkről, hangsúlyozva azt, hogy egy fejlődő községnél nem szabad szem elől téveszteni a közterek épségben tartását, mert ha ezeket az építkezésektől nem óvjuk meg, úgy az utódoknak a kisajátítások által terhet hagyunk hátra, mely nemcsak anyagi szempontból lesz a község fejlődésére hátránnyal, hanem az építkezés, a község elhelyezkedési szabályosságára is káros hatással fog lenni.

Nevezett cikk írója megóvni kívánta a jelenlegi templomtér a beépítéstől és teljes erővel küzdött az ellen, hogy e térre kerüljenek a többi felekezetek templomai.

Hiába volt minden. A józan gondolkodást elhomályosította a pártpolitika, mely sérelmesnek vélte azt a véleményt, hogy ne építsük egy rakásra templomainkat, hanem tervszerűen, a szépséget kellékeinek megfelelőleg a község alaki előnyére s így történt, hogy az a tér, melyet a beépítkezéstől meg kellene óvni, rövid idő alatt a templomok szolgálatainak megfelelően zárt térré fog válni.

Egy nyílt, szabályos tere van községünknek s ez a templomtér. Ha ezt beépítjük, elzárjuk magunktól annak a gondolatát is, hogy ünnepélyek rendezését a község szívében esz-közölhesünk.

A f. hó 2-án lefolyt fényes ünnepély, mely kimutatta e tér fontosságát és közbecsben tartását, adta e gondolatokat, e néhány őszinte szót tollunkra, melynek kapcsán arra figyelmeztetjük a közügyeket szíven viselő polgártársainkat, hogy igyekezzenek oda hatni, hogy e tér, melyet a közel jövőben beépítés fenyeget, maradjon meg annak, a mi ma: községünk dísztere.

Mi részünkről megindítjuk a mozgalmat azon reményben, hogy ily kiváló fontos kérdésben együtt fogunk érezni és még hatalmasabban együtt munkálkodni.

Hozzon össze bennünket a közérdek és ha összehoz, ennek áldását a közel jövőben már érezni is fogjuk.

A pálinka.

— A szülők figyelmébe. —

Kétségtől a pálinka emberirtó szer és jelen alkalommal rá akarunk mutatni e kártékony szer terfoglalására, a mennyiben ez az egészséget, testi szerveket tönkretévő ital oly tért kezd elfoglalni, a minek még gondolatára is borzadály futja keresztül egész lényünket

És férje?

Az az ő dolga.

A bíró rögtön hívatta a férjet, ki legott megjelent.

Őn tehát szintén válni akar nejétől — fogadta őt a szokásos üdvözlés után a bíró, — tessék adja elő okait.

De . . . — hebegte a férj — én semmiről semmit sem tudok.

Itt az asszony, a felesége, az öntől válni akar.

Evelina?! — kiáltott csudálkozva a férj.

Igen uram én válni akarok! — felelt a nő és elfordította arcát, mely lángolt, hogy férje ne láthassa s halkán susogá, mert izé . . . nem szeretem többé!

Tehát mindenekelőtt adja elő az okokat — mondá szigoruan a bíró.

Jaj bíró ur! könnyebb azt érezni, mint elmondani — válaszolá a nő és csak azt ismételhette, hogy nem szeretem többé!

De ön köteles az okokat elmondani — szólt vissza szárazan a bíró.

Hát kérem abból áll az egész, hogy férjem tegnap este a komédiába vitt és ott aztán Lendvay az a pesti komédiás oly gyönyörűséges szép dolgokat, tudott mondani a mi Hetényi Lauránknak, ennek a kisvárosi komédiánőnek, a milyeneket nekem soha nem mondott az én szegény Aladárom és azért azt kell hinnem, hogy ő nem is tud oly szeretni, oly szépen oly furán és én magam sem tudom hogy . . . de ugy bizonyára semmiesetre sem, mint az a pesti komédiás ur.

Egy alkalommal az »Ármány és szerelem« került előadásra. Fernandot: Lendvay, Lujzát: Hetényi Laura személyesítette.

Két zártszéken egy új házaspár ült. Anady Aladár és Gyöngy Evelina.

Epen nyolcz nap előtt fogadtak egymásnak az oltár előtt, »holtomiglan holtáiglan« örök hűséget. Szerelemből keltek össze s mielőtt az »Ármány és Szerelem« előadását látták volna, igazán szerették egymást.

Midőn azonban az előadás után hajlékukba visszatértek, bizonyos közönyt igyekeztek egymás iránt leküzdeni.

Istenem! — sohajtá Evelina — mily boldog volt a szegény Lujza, ki úgy szeretett.

Boldogabb volt Fernando — mondá — a fiatal férj, mert oly hölgy áldozta fel magát érte, a milyen csak egy Lujza lehet.

Szó-szóra jött és a mézes hetek boldogságát egy fanyar feleselés, mely mind nagyobb arányokat öltött, végképen tönkre tette.

Szerencsétlen vagyok? kiáltá a nő: — te ámitasz engemet, mert nem szeretsz.

Es ha te szeretnél, vágott vissza a férj, — akkor nem mondanál hihetetlen badarságot.

Mit — pattant fel a menyecske, — ime! — még durvaság is. Ez türhetetlen, ehhez neveltetésemnél fogva sem vagyok szokva.

De hát Istenem! a te szülőid nem voltak megvei viczispánok, hogy ugy kérkedel nevelésseddel. Bizony a színházi Laura mint egyszerű leány sokkal okosabbnak mutatkozott náladnál.

Bizony rajtad is meglátszik, hogy nem vagy valami kormányzó fia, hanem csak olyan — pék!

Igen, mert nem akartam tanulni, most bánom, mert egy kis tudományyal régen a város bírása lehettem volna és talán különb házasságot csinálhattam volna.

Ugyan ugy-e — mond elkeseredve az asszony és fenyegetődző állást foglalt el — tehát ha nem tetszem, jó van, te sem kellesz nekem, holnap elválok tőled . . . punktum.

Okosan teszed.

Azzal nagy mérgesen lefeküdtek, de a férjnek megjött az esze 's nevetve azt mondá: — csak nem beszéltél komolyan? Adj egy csókot.

A nő eltaszította őt magától.

Másnap legcsinosabb ruhájába öltözködött és elment a bíróhoz, kijelentve előtte, hogy ő férjétől válni akar és a hozományát visszaköveteli.

Volt-e már a papnál? kérdezé a bíró.

Oda szégyeltemben sem megyek, — felelé az asszony; mert mit mondana a főpap, hogy ez előtt nyolcz nappal ő előtte hűséget esküdtem a férjemnek s most ott akarom hagyni a faképnél.

Asszonyom! önnek okvetlenül meg kell a pap előtt jelenni, mondá a bíró.

De mondja csak meg, mit vétett férje, hogy egyszerre ily elhatározást volt képes elméjében megérlelni?

Sokat és semmit — mondá az asszony, de nem szeretem többé?

Hogy értsem azt? Talán nem is szerették soha egymást?

Már hogy szerették volna, ha én már is válni akarok.

Igen, a pálinka, e kártékony emberirtó szer, megméltéyzéssel fenyegeti a jövő nemzedéket. Önérdek-hajhászó, kufárlékú likörgyárosok üzleti körük tágitására azt a megboctásíthatatlan vétkes eljárást követik, hogy már a kis gyermekeket rászoktatják a pálinka ivásra.

Hogy e kártékony, de reájuk nézve igen hasznos üzletet a jövőre is biztosítsák, fogantatba vették a kis gyermekek részére piczike, izlésteljes kivitelű üvegecskékben liköröket áruba bocsájtani. Az üvegecskéket oly izlésteljesen vannak kiállítva, hogy azt a legelőkelőbb szülők is karácsonyfa díszítéséül szokták összevásárolni, nem gondolva arra, hogy e tetteikkel, gyermekeik jövőjét ássák alá.

Ezt pedig jó lenne meggondolni, mert tudjuk azt nagyon jól, hogy a gyermek az édességek élvezésének hódol, ezek pedig oly fufangos kivittel vannak előállítva, hogy a kisdedeknek szája izét megnyerje. És fájdalommal ugyan, be kell ismernünk, hogy a gyártók ebbeli terve sikerült, mert a gyermekek, ha alkalmuk nyílik rá, e kártékony üvegecskéket megvásárolják és bravourral fogyasztják el annak tartalmát.

Hogy ez így jól volna, a leghatározottabban tagadásba kell vennünk.

Sokszor láttunk gyermekeket krajczárral kezükben a már kiürített kis üvegek újra megtöltése végett a boltba menni.

Ez egy oly méltó, mely a gyermekek jövőjét kártékonyan érinti és azért minden szülőnek kötelessége e befurakodással fenyegető szokástól gyermekét visszatartani és az osztrák gyárosok által terjesztett csemegének látszó, de a valóságban idegrontó ital élvezésének elejét venni.

Ezt tenni szent meggyőződésünk szerint különben mindenkinek kötelem, mert ezzel a jövő nemzedéket mentjük meg az elsatnyulástól.

A társadalom előtt, — mely egyedül hivatott hasonló üzelmek rendes nederbe terelésére — sok ily kérdés vár megoldásra.

Tehetne ugyan e tekintetben az állam is oly lépést, mely a kártékony hatása és az emberiség sorsának megromlására irányított kufár és lelkiismeretlen árucikket a forgalomból kiltaná.

Ámde ösmerve az állam gépezetének nehézkes voltát, sokkal helyesebben cselekszünk, ha az államtól jövő intézkedést be nem várjuk és magunk közreműködünk e káros szernek kiirtására. Véleményünk szerint azoknak kellene az első lépést megtenni, kik e fajunk romlására szolgáló szert üzletükbe tartják, igen ezeknek kellene a veszélyes szert üzletük forgalmából kiszorítani. Ezt tenniük kellene annál is inkább, mert első sorban ők is családapák és csak azután kereskedők.

Ha ez tőlük áldozat is, azért tegyék meg annál inkább, mert a hozott áldozat Isten és emberek előtt elismerésre fog találni.

Legyünk mindenk előtt emberek!

Holbess József.

A bíró komoly ember volt és elég műveltséggel bírt, hogy a naiv felfogás felett ne mosolyogjon, hanem a férjhez fordult és azt mondotta neki:

És ön mit mond hozzá?

Instalom csak az a megjegyzésem, hogy Evelina igen derék és szeretetre méltó nő, de még sem oly szerelmes, milyen az a Hetényi Laura . . . Mit meg nem kész az tenni!

Most a bíró csöndet intett és a legbarátságosabb hangon mondá:

Önöknek különbséget kell tenni, a mit a théatrumban játszanak és a között, a mi az életben a való élet. Azok csak komédiáznak, de azért más életet folytatnak, mert Lendvaynak négy felesége is van 's mindenik egy tuczat gyerekekkel van megáldva. Hetényi Laura meg éppen most jár jegyben Molnár Györgyel.

Ezen szavak hideg zuhanynyal voltak a házaspárra 's nyomban egymásra tekintettek, kezet nyújtottak és a bíró előtt megöleltek.

Másnap azután sok józú tréfát csináltak a dologból, melyeken mindenki nevetett, de a kik legjobban nevettek: azok ők maguk voltak, kiknek családi boldogságát többé semmi komédia meg nem zavarta.

Holbess József.

A test edzéséről és a mértékletességről.

A mai társadalom sok mindenféle hasznos intézményeket létesített. A humanizmus pajzsa alatt sok ember, a ki különben elzúllott, a társadalomnak kárára lett volna, az emberiségnek hasznos tagjává változott s ezt legfőkébb az emberbaráti intézeteknek köszönhetik. Az országos kiállításnak közoktatásügyi csarnokában bámulva megállunk a siket, a néma, az árva házak s más iskolák növendékeinek különféle hasznos munkái előtt. Gyönyörű az a mit ott láthatunk.

Meg vagyok azonban arról is győződve, hogy ezen növendékek nemcsak szellemi, kézügyességi, de testi nevelésben is részesülnek. Az illető emberbaráti intézetek vezetői tudják ép úgy, mint mi a nyilvános iskolák tanítói, hogy a mai világban sokat kell az embereknek küzdenie, fáradnia, mert hiába »küzdes az élet«. »Más világ van most, mint régen!« mondják az öregebbek s igaz is, hogy az emberi elme sok mindenféle új felfedezéseket, vívmányokat talált ki, a melyekről elődeinknek fogalmuk sem volt. Küzdöttek elődeink is, de többnyire testi erejükkel, beigazolva állításomat az ezredéves létünk, melyet szerencsésen megértünk s azt meg is ünnepehetjük; a szellemi termékeink előtt pedig bámulva áll meg a külföld s műértőleg bírálja azt, de bírálata reánk nézve nem ros s nincs mit szégyelnünk. Ma nem küzdünk tatárral, törökkel sem más nemzet katonáival, hanem a sorssal s a létért való küzdelemben csak az vehet győzelem reményével részt, a kinek szelleme ép, teste egészséges.

Egészséges testben a lélek is egészséges, s azért azon kell lennünk, hogy a gyermek teste egészséges legyen, ezt pedig mással nem érjük el, mint a testnek edzésével. Nagyon jó azonban a test minden tagját erősíteni, mert izom fejlesztőleg hat ez minden egyes izomra. Az embernek szüksége van ügyességre az élet számtalan viszonyai között s az edzett test pedig csak lesz képest a követelményeknek megfelelni. Az edzett ember nem ijed meg a szerencsétlenség pillanatában, kész másnak és képes magának mindenkor használni, mert hisz lélekjelenlétével bír s az olyan ember, a ki testi erejével akár szegénynek akár gazdagnak használ, szintén humanista, nem pedig csak az, a ki a szegényeknek a megélhetésben vagy az ügyefogyotaknak a szükségleteiknek megszerzésében segítkezik.

A testnek mozdulatai gyakran elárlják már az erős embert, ő könnyen mozog mindenhol, bárdolatlanságról s a félszagségről is könnyen szokik le. Küzdelem a férfi sorsa, de sok nő is bámulat tárgya szokott lenni lélekjelenlétével és a sors mostohasága elleni küzdelemmel, mely gyakran mégis meghunyászkodik a küzdő egyén előtt s ő mégis csak kiküzdí a jobb sorsot, melyet meg is érdemel az, ki tétlenül nem hever s a sült galambot nem várja.

Már a régi korban a görögök csak az ép, egészséges gyermekeket hagyták meg, a gyengéket pedig a Taigetos szikláról ledobták a mélységbe. A spártaiaknál pedig, hogy milyen volt a nevelés azt tudjuk, ők is edzették a gyermekek testét már kiskorában, hogy öregebb korukban könnyebben elviselhesék a nehézségeket.

Az angolok a kisdedeket, habár ott hidegebb az éghajlat, pólyába nem takarják. Nem felejtik el a fürdést sem még pedig hideg vízben napról-napra s azért edzettebbek is ők mint az elpuhult délibb lakosok.

A mezőn foglalkozók teste a levegő folytonos hatásának van kitéve s azt mindenki tudja, hogy ezek ép azért nem könnyen betegszenek meg. A friss levegő és a hideg víz nagyon edzőleg hat a testre s azért az ilyen gyermek, a kit a friss levegőre s a hideg vízhez szoktatnak nincs is oly könnyen kitéve a meghűlésből származó betegségeknek. A szülők hanyagsága, mivel gyermekeik testét nem edzették, sok bajt okozott már, mint a gyermekeknek úgy nekik is fájdalmat és sok éjnek átvirasztását a beteg gyermekek mellett. Minél edzettebb a gyermek, minél egyszerűbb az életmódja annál egészségesebb az s a szelleme is annál rugékonnyabb fogékonyabb a tanuláshoz.

Alig szükséges bővebben fejtegetni, hogy a mai kor gyermekei már a nevelési rendszerrel fogva is, mely a testi fejlődést sok tekintetben megátolja, többnyire gyengék, izomzatuk fejlődésen és elsatnyult, úgy hogy nagyobb betegségeknek nem képesek ellentálni.

A fogyatékos testi erő és a vérkeringés megakadályozása számos betegségnek okozója, mulhatlanul szükséges tehát a testet már zsenge korában erősíteni. A testnek erősítését eszközölhetjük Meskó Ernő-féle szab. szoba-torna készülékkel, a mely több országban kizárólagos szabadalommal bír.

Az emberiségnek egyik rákfenéje az elharapódzott iszákosság, mértékletlenség, mint ivásban úgy evésben is. A gyermekek átkozzák apáik bűneit, mert miattuk csak gyenge testalkatuk, szellemi gyengeség, nyomor, a mi pedig mindig sajnálatra méltó, az ő osztályrészük. Az olyan ember, a ki nem tud az ilyenekben mértéket tartani, hiába dolgozik, hiába fárad, nincs semmije, mert előtte a fő az ital, az evés, ennek áldozza fel minden keresményét.

Miszerint az iszákosságnak, a mértékletlenségnek károosságát könnyen fölfogható módon bebizonyíthatják, ez okból kísérletet tettek 12 iszákos, mértékletlen és 12 mértékletesen élő család tagjaival, a kiknek rendszeres vizsgálata által a következő adatokhoz jutottak.

	Az iszákos Mértékletes családjából.	
A gyermekek összes száma	57	61
Ezek közül első héten meghalt	25	6
Idióta	6	—
Korcs	5	—
Epileptikus	6	—
Gyógyítható idegbeteg	1	4
Angolkóros	5	2
Örökölt iszákosság	2	—

Ezen számok is mutatják, hogy bizony az Isten bünteti az apák, az anyák bűneit a gyermekeken, azokon az ártatlanokon, a kiktől Jézus is azt mondja: »Ezeké a menyeknek országa«.

A társadalom ügyének kell tekinteni az iszákosságnak, a mértékletlenségnek valamely módon megszüntetését. Ettől meg kell védeni a társadalmat s a ki ez ellen hathatós gyógyszerrel talál ki, az a nemzetgazdák között egy kiváló helyet fog elfoglalni. Gondolkozzunk, erről, mert megérdemli a fáradságot.

Massny Sámuel.

HIREK.

Gyógyszertár átvétel.

Mint lapunk hirdetési rovatában olvasható Beretvás Tamás ur a kispesti gyógyszertárt tulajdonába vette. E hír örömmel töltheti el a közönséget, mert Beretvás Tamás urban egy kitűnő, szakértő, munkás, tevékeny gyógyszerész nyertünk, kit igazán a legmelegebben ajánlhatunk.

Képviselő jelölt.

A monori választó kerületben a függetlenségi 48-as Kossuth párt ellenében Förster Aurél nagy birtokost léptetik fel országgyűlési képviselőnek, mint hirlík, ugyancsak 48-as programmal, ez tehát az ugynevezett Ugron-párt lenne.

Színészet.

A Kárpáthy György-féle színtársulat, melynek igazgatótagjai Krassó Sándor, Kiss Sándor és Vihary Elemér, szombaton Augusztus 8-ikán kezd meg működését. — Az idényt eddig nem lehetett megkezdeni, mivel a társulat messze vidékről — Arad megyéből jött s málhái csak most érkeztek meg. — Bemutató előadásul »A háromszéki lányok« énekes népszínmű Szigligethytől kerül színre. Vasárnap Berzsenyi kacagató népszínművét »A katonák falun«, hozzák színre. A társulat oly műsort állít össze, mely változatosságánál fogva, mindenki igényét ki fogja elégíteni, miután a társulat az ország elsőrendű társulataiból alakult össze a millenium alkalmából — remélhetőleg — élvezetes előadásokat fogunk kapni. Hir szerint a fővárosból is sokan fogják az előadásokat látogatni.

Sorozás.

Burger Ferencz helybeli tanító urat barátai alacsony termetére hivatkozva azzal inzultálták, nincs eset arra, hogy katonának alkalmassnak találják. Burger elbizakodva, mosolyogva jelent a sorozó bizottság előtt, hirtelen akart távozni is, de mosolygása feltűnést keltett, szigorubb vizsgálat alá vették 's bár 150 centimeter magasságot ért el, besorozták, a min elkeseredett annyira, hogy be nem soroztatása esetére

a Szikszai vendéglőben tervezett nagy ebédől is elmaradt, most csak az az egyetlenegy önt kesergő szívére enyhítő balzsamot, hogy üldözői előtt mint a haza nagy reményekre jogosító hadfia jelenhetik meg.

Omnibusz-társaság.

Az omnibusz-részvénytársaság megalakulásában van, legalább Ács László községi bíró ezt bejelentette, már pedig a mit a bíró feltesz magában, annak teljesülni kell! Csak azt sajnálnók, ha a szegény részvényesek előre nem látott vagy nem vélt esetben keservesen elmélnének elvesztett részvényeik felett. Nem tanácsos mindennek vaktába neki menni.

48-as gyűlés Kispesten.

A kispesti függetlenségi és 48-as Kossuth-párt-kör szervezkedés czéljából folyó hó 16-án d. u. 5 órakor Szabó Pál házában párt-szervező és alakuló közgyűlést tart.

Kispesti róm. kath. templom.

A Kispesten építendő róm. kath. templom végrehajtó bizottsága a szent czél elérésére szolgálható minden alkalmat megragad, mult napokban Budapesten a muzeumi épületben a világ minden részeiből Ribényi Antal plébánosunk által összegyűjtött ezereket érő tárgyak mellé boldogult Rudolf volt trónörökösünk megtekintésre méltó ereklyéit állította ki. Legközelebb tartott gyűlésén pedig egy albumnak kiadását határozta, mely album 20 ivre terjedő rendkívül diszes kiadásban Cziklay Lajos hirlapíró szerkesztése alatt fog megjelenni. E rendkívül előkelő diszalbum tartalmát az uralkodó család összes tagjai, a magyar írók és művészek legkitűnőbbjei 's közéletünk kimagasló alakjai fogják néhány sorral 's rajzzal gazdagítani.

Meghívó helyett.

A kispesti kaszinó értesíti a tagokat, hogy a f. augusztus 1-re kitűzött díj-kuglizás, mely kedvezőtlen idő miatt elhalasztott f. hó 11-én (kedden) fog megtartatni. A verseny kezdete d. u. 4 órakor. A nyeremény 3 drb. igen értékes tárgy. 3 dobás 10 kr.

Betörés.

Szappanyos Gerő ügyvéd urnak Kisfaludy-utcán levő házába a család hon nem létében éjjel betörték és több rendbeli ezüst neműek elorzása után tovább állottak, a csendőrség nyomozza a tetteseket, kiknek bizonyára tudomásuk volt a családők távollétéről.

Képviselő választás.

Kispest egykori emlékezetes bíráját Hegedűs Béla fővárosi ügyvédet kormánypárti programmal a nagy-bereznai kerület országos képviselőjévé választották. A nagy-bereznai kerület Ung-megyében van, az Ungvárott székelő munkácsi püspök pedig rokona a megválasztott képviselőnek, ez, azt hisszük, czélja elérésére elég biztosíték volt.

Gyógyszertár átvétel.

T. cz.

Van szerencsém a m. tisztelt közönségnek becses tudomására hozni, hogy HACKEL JÓZSEF belügyminiszteri engedélylyel Szent Lászlóhoz czimzett

gyógytárát

reám ruházta.

Igyekezni fogok a gyógyszertárt a legrövideb idő alatt teljesen renoválni.

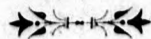
kiváló tisztelettel

Beretvás Tamás,
gyógyszerész.

Waldner Dezső

órás és aranyműves

Budapest, Nefelejts-utca 15. szám.

Ajánlja kitünően szabályozott **óráit vasuti szolgálatra** a legújabb Lonsiner-Remontoir és több szerkezetekben, a legjutányosabb áron **részletfizetésre is.**

Dús választéku raktár

ARANYMÜVES KÉSZITMÉNYEKKEL, melyek a legújabb minta szerint gyárilag készülnek.

Postamegrendelések 10 frton felül bérmentve és 3 nap alatt visszavétnek.

4-12

FELTÜNŐ!!!

Párisi petroleum- izzófény-hüvelyek.

Minden hüvely 15 kr.

Szabadalmazva minden iparállamban.

Minden darab több hétre fehér világlást ad.

Legnagyobb világító-erő legjobb petroleum-fogyasztással.

Nincs korom! Nincs szag! A legrosszabb petroleum is meglepő fehér világossággal ég.

A hüvely úgy a mint van, bele lesz dobva a petroleum-tartóba és 2 óra után már meglepően fehér fényt kapunk. Ha a petroleum kiégett, több héten át utántölthető a nélkül, hogy ki kellene venni. **Az első esetben figyelni kell, hogy a lámpa tiszta legyen és a bél le legyen vágva.**

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan expedíálnak.

Magyarország egyedüli elárúsítója:

BRAND A.

Budapest, IV., Kalap-utca 15.

T. cz.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy üzletemben mindennemű kiváló **asztali és csemege palaczk borok, sörök, pezsgők** és friss töltésű **ásvány-vizek** kaphatók,

Ugyanezen borok **kíméréssel** is kaphatók.

5 palaczktól kezdve, kivá-
natra, házhoz is szállítok.

Tisztelettel

KRAKAUER MÓRNÉ

Kispesten,

a Fő-utca és Üllői-út sarkán.

Kivonat

a monori kir. járásbíróság végzéséből.

Vasadon, Szelezky István-féle 30 hold szántóföld, rét és 1 hold 3 éves termő szőlő a volt Szilasi Gy.-féle pusztában, az ország-út közelében, a monori takarékpénztár által a monori kir. járásbírósnál augusztus 10-én délelőtt el fog árvereztetni. Bánatpénz 515 frt.

Monor, 1896. július 26-án.

Három telek a község-
ház és vasut közelében
eladó.

Értesítés nyerhető:

Kispesten,

Nagy Sándor-utca 395.
szám alatt.